

POZIV ZA SABIRANJE HRVATSKIH NARODNIH PJESAMA.*

Svim hrvatskim rodoljubom!

„Matica hrvatska“ nakanila je izdati velik sbornik hrvatskih narodnih pjesama, pak je već dosele bila toliko sretna, te je stekla što poklonom od plemenitih rodoljuba, što kupom ogromne sbirke malne sa svih strana našega naroda.

Matici je njezin predsjednik presvietli gospodin Ivan Kukuljević poklonio sve svoje sbirke narodnih pjesama, izmedju kojih i cielu Tomaseovu sbirku, u kojoj ima do 300 pjesama iz Dalmacije. Kad se k tomu pridoda ciela sbirka Pavlinovićeva, koja je sabrana po Bosni i Dalmaciji i ima do 1400 malne samih ženskih pjesama i liepa sbirka Ljubićeva s otoka Hvara, onda možemo reći, da je Dalmacija dostojno zastupana.

Imademo iz Like sbirku Marjanovićevu i još jednu manju (Delićevu), u obadvie do 200 pjesama.

Imademo iz gornje krajine sbirku Rakovčevu i žumberačkih pjesama dvie sbirke.

Od štokavskih imamo jošte iz današnje bjelovarske županije dosta veliku sbirku.

Dobismo čakavskih, istarskih i primorskih preko tri stotine.

Liepu nam je zbirku ženskih i junačkih pjesama iz gornje Slavonije ostavio književnik Luka Ilić Oriovčanin.

Napokon je i kajkavska Kukuljevićeva sbirka jaka do kakovih 400 tiskanih i ne tiskanih pjesama.

* Izvještaj Matice hrvatske za godinu 1877. Naklada Matice hrvatske, Zagreb 1878.

Jošte nam je blagohotno na porabu ponudio svoju liepu sbirku i gosp. Fr. Kuhač, što ju je sabrao po svih stranah našega naroda.

Tako si je evo Matica u kratko vrieme pribavila ogromno gradivo za namišljeni sbornik hrvatskih narodnih pjesama. Ali idući od zapada prema iztoku, evo se sustaviše naše sbirke na granicah Slavonije, odakle ne imamo osim Ilićeve sbirke, a imade tamo toliko dragocjena bisera narodne pjesme, imade i toliko plemenitih ljudi, što medju narodom živu i rade, — oni nas jamačno neće zaboraviti.

Biti će jošte stotine pjesama po narodu, kojih mi nedobismo, niti će ih ikad itko dobiti, ako se što prije ne poberu. Pjesme se zaboravljaju, jer narod sve manje pjeva.

Pozivljemo sve plemenite ljude naroda hrvatskoga, da nam pomognu sabrati ovaj ures duševnoga života našega naroda. Mladež bi naša imala o praznicah sabirući narodnu pjesmu zagledati u srdce svomu narodu, a svećenici i učitelji živući med narodom mogu nam sabrati pjesama i na takovih stranah, kamo valjda nikad nijedan sabiratelj nebi mogao dospjeti.

Na nje se obraćamo i molimo ih, neka sabiru pjesme i priče. Tko bi oko sabiranja potrošio i novca ili bi pak i za svoj trud želio nagradu kakvu, Matica će mu drage volje naplatiti prema silam svojim novčaninim i prema vriednosti pjesama.

Da svatko znade, kako želimo da budu pjesme sabrane, molimo neka se pazi na ove stvari:

1. Prvo je i najglavnije: neka se pjesma bilježi vierno, kako ju pjevač pjeva. K tomu je potrebno: a) da pjevač ne govori pjesmu, kao da bi iz knjige čitao, jer riedko koji pjevač znade pjesmu podpunoma i točno kazivati, ako ju upravo ne pjeva; b) ako se sabiratelju u prvi mah pričini, da je pjevač štogodj pogriešio, neka

ga ne pita: „zar nije može biti to ovako“, — jer će pjevač malne uvijek sabiratelju potvrditi ako je i krivo. Neka mu radje pjevač to isto još jednom zapjeva.

2. Ženske se pjesme veoma riedko nove spjevaju, sve su stare, a mnoge i prastare. Čim su starije tim su i mutnije i manje podpune. Pjevaču ne smeta, što ih ne razumije, a sabiratelj upravo najvoli tražiti smisao. Mnogo puta misli, da ga može lasno naći malim umetkom, pak tako pjesmu sasma izkvari. I opet je to glavno, da se jasno znade, kako je pjevač zapjevao.

3. Pjesma idući od usta do usta raste i kiti se a kadšto se i umaljuje. Neka sabiratelju ne smeta, što je pjesma makar i manja, nego što ju je drugdje čuo ili čitao, samo da je malo drugačija, neka ju zabilježi. — A naići će sabiratelj i na takva pjevača, koji znade pjesmu samo prekinuto, a što nezna, ono svojimi riečmi spaja i nadovezuje. Neka i takovu bilježi.

4. Uz pjesme, osobito junačke, ima puno puta po koja pripoviest. Neka sabiratelj nezaboravlja upitivati, ima li ob ovom dogodjaju i kakva pripoviest.

Ima ženskih pjesama, koje se samo uz neke narodne običaje pjevaju. Neka se to kod svake spomene.

6. Molimo sabiratelje, neka nikada i nikada ne zaborave zapisati, gdje se pjesma pjeva i tko ju je kazivao. Ako je od jednoga pjevača više pjesama neka se što god spomene iz života njegova. Višeputa se čuje: Tamo u onom selu ima jedna baba ili djed, koji zna puno pjesama, neka ga sabiratelj po imenu zapiše, može biti da će biti komu moguće do one babe ili djeda doći.

Molimo napokon naše vele zaslužne povjerenike, da nas i u ovom poslu pomažu.

Tko bi imao pjesama, neka ih šalje: „upravi Matice hrvatske“ u Zagrebu.

Uprava „Matice hrvatske“.